

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Církevní komunitní centra v ČR

Kateřina Dostálová

Bakalářská práce

2011

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina DOSTÁLOVÁ**
Osobní číslo: **H08444**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Komunitní studia**
Název tématu: **Církevní komunitní centra v ČR**
Zadávací katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V posledním zhruba desetiletí bylo otevřeno v českých obcích hned několik církevních ?komunitních center?, jejichž poslání a činnost však dosud nikdo nereflktuje. Jak se jejich pojetí ?komunitního centra? podobá nebo naopak liší od jiných pojetí komunitního rozvoje a komunitní práce, jaké jsou jejich aktivity a kdo se jich zúčastňuje, jaké jsou jejich cíle a d jaké míry se je daří naplňovat? Jádrem práce by byla empirická studie vybraného církevních komunitního centra.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Kroupa, Jan. **To se řekne komunitní- : iniciativa na podporu partnerství v komunitách - CPSI .** Praha : Nadace Open Society Fund Praha , 2001.
Lvová, Andrea. **Komunitní centrum Roškovce.** Praha, 2008. bakalářská práce. Univerzita Karlova. Evangelická teologická fakulta, 2008
Merhaut, Michal. **Působení nekatolických církví v oblasti sociální a charitativní práce v České republice. Č. Bud., 2008. diplomová práce (Mgr.).** JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUĎĚJOVICÍCH. Zdravotně sociální fakulta
Novák, Tomáš; Smékalová, Etel; Lauer mann, Marek. **Standardy kvality sociálních služeb v komunitních centrech.** Praha : Nová škola , 2005.
Twelvetrees, Alan C. **Community work.** Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2008.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Petr Pabian, Th.D.
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2011**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. MgA. Tomáš Petráň, P.

vedoucí katedry

Prohlášení autora

Prohlašuji: Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 3. 2011

Kateřina Dostálová

Za pomoc při vzniku této práce bych chtěla poděkovat především Mgr. Petrovi Pabianovi, Th.D. za trpělivost a pomoc při psaní. Také bych chtěla poděkovat zaměstnancům a návštěvníkům Komunitního centra svatého Prokopa za milé přijetí a ochotu při podávání informací i vyplňování dotazníků. Děkuji i mé rodině za velkou podporu při studiu.

OBSAH

1.Úvod.....	1
I. TEORETICKÁ ČÁST	3
2.Komunitní centra	3
2.1. Komunita	3
2.2. Vývoj a historie komunitní práce	5
2.3. Teorie komunitní práce.....	8
2.4. Komunitní rozvoj.....	9
2.5. Program Iniciativa na podporu partnerství v komunitách (CPSI)	9
3.Církevní komunitní centra	11
3.1. Komunitní centrum svatého Prokopa	11
3.2. O farnosti	13
3.3. Historie stavby Komunitního centra svatého Prokopa	13
3.4. Popis Komunitního centra svatého Prokopa.....	14
3.5. Akce Komunitního centra svatého Prokopa	16
II. EMPIRICKÁ ČÁST	18
4.Vlastní výzkum.....	18
4.1. Cíle výzkumu.....	18
4.2. Metodologie.....	18
4.3. Výzkum s návštěvníky Komunitního centra svatého Prokopa.....	22
4.4. Rozhovory s vedoucími akcí a kurzů Komunitního centra svatého Prokopa.....	34
5.Shrnutí výsledků	40
6.Závěr.....	42
7.Seznam doporučené literatury	43
8.Obrazová příloha Komunitního centra svatého Prokopa	44

9.Přílohy	45
9.1. Dotazník pro návštěvníky Komunitního centra svatého Prokopa	45
9.2. Osnova rozhovoru pro vedoucí akcí a kurzů Komunitního centra svatého Prokopa	49
9.3. Pravidelný program Komunitního centra svatého Prokopa.....	52

ANOTACE A KLÍČOVÁ SLOVA

Anotace

Tato práce přibližuje téma církevních komunitních center v České republice. Církevní komunitní centra nebyla zatím ještě důkladně zpracována v žádné publikaci českých autorů. Proto se o část jejich sepsání pokusím. Mým konceptem je práce o třech částech, teoretická část o komunitních centrech obecně, teoretická část o konkrétním centru, a to Komunitním centru svatého Prokopa, a jako poslední část empirický výzkum Komunitního centra svatého Prokopa. Doufám, že výsledkem bude ucelený přehled o daném tématu.

Klíčová slova

- komunita
- komunitní centra
- komunitní práce
- komunitní rozvoj
- církevní komunitní centra
- Komunitní centrum svatého Prokopa

ANNOTATION

The thesis describes the topic of religious community centres in the Czech Republic. Religious community centres have not yet been properly processed in any publication of Czech authors. Therefore, I am trying to draw up a part of them. My concept is the work consisting of three parts: the theoretical part describing community centres in general, the theoretical part on the particular centre, i.e. the Community Centre of Saint Procopius, and the last part concerning the empirical research of the Community Centre of Saint Procopius. I hope the result will be a comprehensive overview of the given topic.

Keywords

- community
- community centres
- community work
- community development
- church community centres
- the Community Centre of Saint Procopius

1. ÚVOD

Tuto bakalářskou práci jsem si vybrala proto, abych vytvořila ucelený přehled o církevních komunitních centrech, které se stávají důležitou částí společenského života mnoha lidí. Avšak téma církevních komunitních center, jejich činnost a poslání zatím nikdo nezpracoval. V dnešní době dochází k stále větší anonymitě ve společnosti. Stále více lidí se noří do virtuálního světa a mnoho z nich komunikuje převážně přes počítač, ať už v práci nebo i osobním životě a tím pádem dochází k méně přímým sociálním kontaktům. Mnoho lidí totiž utíká ve svém volném čase do světa internetu, počítačových her a virtuální reality namísto toho, aby se sešli s rodinou, přáteli nebo známými. Z tohoto důvodu je potřeba místo, kde se lidé mohou setkávat a trávit svůj volný čas. A právě komunitní centra jsou řešením, jak tento problém alespoň zmírnit. Speciálně církevní komunitní centra umožňují trávit čas nějakou smysluplnou aktivitou, ať už v rámci duchovního života, ale i světského.

V této práci jsem se pokusila definovat komunitní centra i konkrétně církevní komunitní centra, na které je moje práce zaměřená. Mým hlavním úkolem je odpovědět na výzkumnou otázku, která zní: Funguje Komunitní centrum svatého Prokopa spíše jako kostel nebo komunitní centrum? A zamýšlela jsem se i nad dalšími otázkami jako: Proč vlastně lidé toto církevní komunitní centrum navštěvují? Jak v něm tráví svůj volný čas? Navštěvují ho pouze věřící? A spoustu dalších. Pokusím se na toto odpovědět pomocí dotazníků a provedených rozhovorů v Komunitním centru svatého Prokopa.

V teoretické části se zaměřím na komunitní centra obecně, pokusím se definovat pojmy komunita, komunitní práce a komunitní rozvoj s pomocí definic různých autorů. Dále potom stručně popíši vývoj a historii komunitní práce od jejího počátku až po současnost a také teorii komunitní práce, kterou se pokusím přiblížit. Více se budu zajímat o druhy komunitní práce rozvíjené v České republice.

V další části, která je také součástí teorie, krátce představím církevní komunitní centra a potom už se budu podrobně věnovat Komunitnímu centru svatého Prokopa, které je mým hlavním výzkumným objektem. Popíši jeho stavbu, interiér, exteriér, zaměstnance, jejich akce a zmíním se také o farnosti, pod kterou centrum patří. V této kapitole popisují vlastní pozorování, především na začátku popisu Komunitního centra svatého Prokopa (kapitola 4. 1.) a celý popis Komunitního centra svatého Prokopa (kapitola 4. 6.).

Poslední částí je empirická část. Empirická část zahrnuje můj výzkum v Komunitním centru svatého Prokopa a předkládám zde jeho výsledky. Výzkum testoval hypotézy

formulované na základě informací, které o církevních komunitních centrech mám. Moje hypotézy se nezakládají na žádné literatuře, protože zatím nebyla nikým sepsána. Cílem mého výzkumu je tedy zjistit u návštěvníků a vedoucích akcí a kurzů, jestli Komunitní centrum svatého Prokopa funguje spíše jako kostel nebo komunitní centrum. U respondentů především zjišťuji, jestli jsou věřící nebo nevěřící, jaké kurzy navštěvují a jestli se podle jejich názoru rozlišuje mezi věřícími a nevěřícími v centru. Důležitou součástí je shrnutí výsledků, kde odpovídám na hlavní výzkumnou otázku i dílčí otázky a porovnávám výsledky mezi skupinami návštěvníků a vedoucích a snažím se o jejich interpretaci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2. KOMUNITNÍ CENTRA

V dnešní době dochází k velkému rozvoji komunitních center, které se stávají populárním projektem pro určité cílové skupiny. Po celé České republice jich najdeme poměrně mnoho, například centra, která jsou koncipována jako mateřská, jako pomoc handicapovaným dětem, jako kulturní centrum města, nebo které slouží jako vzdělávací centrum nebo centrum sociálních služeb.

2. 1. KOMUNITA

Komunita- společenství, společenstvo, obec, pospolitost.

Komunita byla dříve vnímána jako něco trvalého a byla spojována s nějakým místem a myšlenkami. Dnešní pojetí je popisováno spíše jako sociální experiment, který je nekonečně opakovaný v různých kontextech. [Gojová 2006: 15]

Komunitu charakterizuje zejména vzájemná sdílená interakce, vycházející například ze společných potřeb nebo zájmů. Obvykle se vytvářejí na jednom místě, mohou to být například lidé v obci, občanské sdružení, určitý spolek, církev, škola atd.

„Sociologické vymezení charakterizuje komunitu jako jednotku se sociální strukturou, která je funkčně integrovaná do širší společnosti, má vlastní kulturní tradice, které jsou hodnoceny jako způsob života. Za komunitu je považováno více než určitý společný obydlený prostor. Lidé, kteří komunitu tvoří, sdílí společné hodnoty a zájmy, dochází mezi nimi k interakcím, spojuje je pocit blízkosti a solidarity, mají tendenci přemýšlet o sobě jako o části skupiny (my).“ O komunitě lze v některých případech podle autorů tohoto vymezení hovořit jako o velké primární skupině. [Gojová, 2006: 7- 8]

Autor knihy Tvorba vize komunity si pokládá otázku: Co je to lidská komunita? „Když je to výtvar pro nás jako společenské tvory zásadní, přesto se nám nyní ve 21. století stále více vzdaluje a uniká nám.“ Podle nich komunitu hledáme prostřednictvím pracovních vztahů, v našich rodinách a na internetu, ale pro mnohé z nás už neexistuje samozřejmý každodenní kontakt s lidmi, kteří žijí kolem nás.“ [Clark 2004: 14]

Pro některé sociology je jako jeden z hlavních znaků komunity označován smysl pro komunitu (anglicky označován jako sence of community). Typický pro něj je pocit solidarity

a sounáležitosti mezi lidmi v komunitě. [Gojová 2006: 8]

Komunita je důležitou součástí společnosti, a proto nastávají nejrůznější otázky. Jednou z těchto otázek je, a zabývá se jí mnoho sociologů, jestli dochází k rozpadu komunit?

Odborníci mají 3 základní názory:

- Jeden z nich je, že v městské populaci není komunita možná a došlo k jejímu rozpadu.
- Druhým názorem je, že pocit komunity stále přetrvává i mezi obyvateli velkých měst.
- A posledním je, že díky urbanizaci vznikl nový druh komunity, který ale není založen na geografické blízkosti lidí. [Gojová, 2006: 10]

Současné chápání komunity

Jan Keller vysvětluje, že je tento pojem využíván od konce 19. století především novináři a sociálními pracovníky a poukazuje na proměny v používání pojmu komunita. V 19. století šlo především o komunitu na vesnici, která tvořila tradiční společenství. Poté se sociologie začala zajímat především o komunitu ve městě a snažila se o vyřešení problému, které nastaly s urbanizací. Na začátku 20. let se problematice komunity věnovala chicagská škola. Pozornost se přesunula od výzkumu rasově a etnicky diskriminovaných oblastí k problémům, které souvisely s životem na periferii. Další zmínka je o tom, že v době masové společnosti je komunita hledána ve skupinách duchovně spřízněných, pro které je nejdůležitější duchovní spříznění. „Tomuto vývoji odpovídá také způsob současného vymezování pojmu komunita na základě sdílení lokality či sdílení zájmu.“ [Gojová, 2006: 12]

Dělení komunit je podle autorů různé a každý z nich zveřejňuje jiné možné pojetí, jedna z možností je toto vymezení podle Wilmotta.

„Podle Wilmotta existují tři kategorie vymezení komunity:

- Komunita definována lokalitou, teritoriem.
- Komunita zájmů.
- Komunita složená z lidí, které spojují společné podmínky nebo problém.“ [Gojová, 2006: 12]

2. 2. VÝVOJ A HISTORIE KOMUNITNÍ PRÁCE

Počátky sociální práce se objevily u charitativních organizací. U samého začátku to byla Charity Organization Societies. Členové této organizace navštěvovali chudé lidi a morálně na ně působili. Hlavním impulsem založení organizace byla nespokojenost s neschopností reagovat na podmínky chudých lidí. A proto navrhli postavit v této oblasti settlementy, které měly zajistit lokální a rekreační příležitosti. Jak jsem se dočetla, právě settlementy využívaly při své činnosti skupinovou práci, komunitní práci a advokacii a tím jsou právě specificky komunitní. Jejich cílem byla například náprava životního prostředí, řešení lokálních problémů a třeba učení chudých. Za předchůdce komunitní práce jsou také považovány akce dělnického hnutí. Jejich centrem bylo Glasgow ve Velké Británii a právě zde několikrát došlo k demonstracím za 40- ti hodinovou týdenní pracovní dobu nebo například za lepší bydlení a bytové podmínky. Důležitým momentem bylo i hnutí žen za uznání jejich práv. [Gojová, 2006: 28]

Ve 20. letech měla převládající vliv Freudova psychoanalýza, která pracovala především s jednotlivcem a komunitou se nezabývala.

Komunitní práce se však rozvíjela i v meziválečném období. „Jako odpověď na vzrůstající nezaměstnanost a usazování nových obyvatel vznikaly pokračovatelé settlementů, komunitní centra.“ [Gojová, 2006: 28]

Rozvoj settlementů a jejich posun v komunitní centra se projevoval především v tom, že byly pořádány konference sociální práce, byly knižně vydány metody, určeny aktivity a role sociálního pracovníka týkající se komunitní práce, byla také založena asociace pro rozvoj komunit. Komunitní práce v té době byla označována jako práce v sousedství. [Gojová, 2006: 28]

Od 50. let se podle literatury teorie komunitní práce rozvíjela především v Severní Americe, která měla vliv i na Velkou Británii.

Od poloviny 60. až do konce 70. let autoři hovoří o zlatém věku komunitní práce v Severní Americe a Velké Británii ve státní i nestátní sféře. V 70. letech tato éra končí s příchodem ekonomické krize.

V roce 1989 Rada Evropy podpořila důležitost komunitního rozvoje a publikovala výzkum, v němž se ukázalo, že komunitní práce vychází jako konstruktivní odpověď na sociální otázky. [Gojová, 2006: 28]

V České republice bylo prosazování komunitní práce považováno za obtížné, hlavně kvůli nedostatku profesionálů, finančních prostředků a nedůvěře lidí. To se ale začalo postupně měnit především v neziskovém sektoru, kde především začaly vznikat komunitní centra. [Gojová, 2006]

V literatuře pro mě bylo obtížné najít definici komunitního centra obecně, proto jsem se pokusila o sestavení definice z různých zdrojů, především internetových.

Komunitní centrum znamená v prvotním slova smyslu střed obce. Je to instituce, jejíž vznik je popisován tak, že nabídli určitému společenství místo k setkávání, při kterém byla vzájemně řešena například i otázka péče o staré lidi, postižené osoby, děti, problémovou mládež. Každé komunitní centrum má jinou koncepci, zaměření. Jejich posláním je tedy rozvoj místní komunity jako například škola, farní společenství, knihovna nebo klub pro děti a mládež. Cílem komunitních center je především vzdělávání či sociální služby, jde o setkávání, různé kurzy a pomoc. [Komunitní centra a zákon o sociálních službách [online]. Dostupné na URL: <http://www.dobromysl.cz/>, 30. 3. 2011]

V dnešní době se v České republice můžeme setkat s komunitní prací v těchto oblastech:

1. Komunitní plánování, které je rozvíjeno především aktivitami Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a dalších orgánů státní správy a samosprávy.
2. Aktivity center pro komunitní práci.
3. Komunitní projekty neziskových nestátních organizací. [Gojová, 2006: 91]

V materiálech autorky Gojové: Teorie a modely komunitní práce je téma komunitních prací rozvíjených v České republice popsáno takto:

1. Komunitní plánování, které je rozvíjeno především aktivitami Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a dalších orgánů státní správy a samosprávy

V roce 2002 byl vydán metodický materiál s názvem „Komunitní plánování věc veřejná“ s podtitulem „Jak zjistit, co lidé opravdu chtějí? Jak zlepšit život obcí?“ a byl určen pro obce a kraje, které se rozhodly začít s komunitním plánováním sociálních služeb.

Do komunitního plánování jsou zapojeni obyvatelé dané komunity, kterých se zpracovávaná oblast týká, cílem je, aby se zapojili do aktivit obce a mohli aktivně rozhodovat. Díky nim se například zjišťuje potřebnost určitých sociálních služeb atd.

MPSV stavilo tato očekávání:

- Posílení soudržnosti komunity
- Podpora sociálních začlenění a prevence sociálního vyloučení jednotlivců i skupin

V dnešní době už na mnoha místech funguje komunitní plánování, které se snaží o zlepšení kvality života lidí.

2. Aktivity sítě center pro komunitní práci

Dělí se na dvě oblasti:

1. Regionální rozvoj- jde o proces zapojování veřejnosti do strategického plánování v oblasti regionálního rozvoje, je založen na tom, že lidé by měli mít možnost ovlivnit to, co se bude v prostoru jejich života dít.

2. Komunitní organizování- je vymezeno jako metoda rozvoje komunity, jako vytváření příležitostí pro řešení problémů místními občany.

Podle odborníků se lidé organizují, protože chtějí změnit něco, co sami nedokážou.

3 základní cíle:

- 1) Dosáhnout reálného zlepšení.
- 2) Dát lidem pocit jejich vlastní síly.
- 3) Změnit rozložení sil ve společnosti a získat lepší pozici pro skupinu.

3. Komunitní projekty neziskových nestátních organizací

V České republice je vymezení zaměřeno na tyto oblasti:

- Zapojování obyvatel do rozhodování o spoluvytváření jejich lokality, jejich místa k životu.
- Soužití romské minority s majoritou.
- Otázky bydlení sociálně slabých skupin obyvatel, především Romů.
- Odstraňování sociálního vyloučení, především Romů.
- Aktivizace a zplnomocňování romské minority.

Používá se například metoda „místní rady“ (třeba Projekt komunitního bydlení v Brně, Vesnička soužití v Ostravě)- identifikují se hlavní problémy; vybere se rada, ve které jsou komunitní pracovníci i klienti; rozpracují se cíle; rozdělí se úkoly, které se snaží prosadit.

V roce 1993 byla v České republice založena pracovní skupina pro podporu a rozvoj komunitní práce KOPRA.

[Gojová 2006: 91- 95]

2. 3. TEORIE KOMUNITNÍ PRÁCE

Komunitní práce, její znalosti a dovednosti jsou podle některých autorů pro současnou praxi stále důležitější. Vidí komunitní práci jako budoucnost sociální práce, protože dochází k přesouvání vlivu na lokální úroveň na základě oslabování sociálního státu.

Podle odborné literatury spočívá komunitní práce především v tom, že pomáhá lidem v konkrétních situacích na určitém územním celku a to bez ohledu na to, jedná-li se o jednotlivce, skupinu nebo komunitu. Při práci se respektují tyto principy: kultury, etnika, ale také všechny principy biologické, psychologické nebo třeba sociální. Práce s komunitou zahrnuje činnosti řídicí, koordinační, sociálně-výchovné, sociálně-zdravotní, administrativně-správní a v neposlední řadě vzdělávací. Cílem sociální práce je sociální změna, která je v dané oblasti, u jednotlivce, nebo skupiny nezbytně nutná.

Také v definování pojmu komunitní práce se objevuje hned několik různých pojetí. Pár z nich se zde pokusím představit:

Jedním z vymezení komunitní práce v naší literatuře je definice, podle ní je cílem komunitní práce mobilizace občanské svépomoci ve prospěch většího počtu lidí a to vyžaduje spolupráci s představiteli samosprávy a politické moci. Angažují se v ní, jak občanští aktivisté, tak samotní obyvatelé. Komunitní pracovník plní roli podněcovatele a organizátora.

Jednou z možností je také: „Smyslem komunitní práce je zvyšovat toleranci, dobré sousedství a sociální odpovědnost, snižovat intoleranci, předsudky a strach. Velká část komunitní práce se týká rozhodování o prioritách. Často je podpořit naléhavou potřebu skupiny, která stojí v pozadí, protože se nechce nebo neumí ozývat častěji“ [Hartl, 1997: 71]

Další pojetí vymezuje tento pojem jeho cílem: „Účelem komunitní práce je posílit schopnost lidí zvládat znevýhodňující a obtížné situace tím, že získají větší míru kontroly

nad těmito okolnostmi života, jimiž jsou společně vystaveni. Komunitní pracovník podněcuje a podporuje skupiny lidí, které usilují o zlepšení podmínek a příležitostí v místě bydliště.“ [Gojová, 2006: 34]

Každá z definic komunitní práce je svým pojetím trochu jiná, ale ve své podstatě všechny zachycují jádro pojmu, které je ve všech vymezeních velice podobné. A to především tím, že se týká lidské společnosti a snaží se o zlepšení její situace, především nějak znevýhodněným občanům a ideálem by bylo propojení představitelů samosprávy, politické moci i obyčejných lidí.

2. 4. KOMUNITNÍ ROZVOJ

Komunitní rozvoj představuje rozvoj určitého společenství na daném území. Komunitním rozvojem se zabývají komunitní centra a organizace, které činnost zprostředkovávají například pomocí vzdělávacích činností, poradenstvím, produkcí, partnerstvím atd.

2. 5. PROGRAM INICIATIVA NA PODPORU PARTNERSTVÍ V KOMUNITÁCH (CPSI)

V roce 1998 byl v České republice zahájen program s názvem Iniciativa na podporu partnerství v komunitách (CPSI). Trval až do roku 2001.

Tento projekt spojil dohromady Nadaci VIA, nadaci Partnerství a Komunitní nadaci Ústí nad Labem.“ [Kroupa 2002]

Program se začal uplatňovat ve chvíli, kdy byl uveden nový zákon o nadacích a nadačních fondech a zároveň začala i příprava České republiky na vstup do Evropské unie a naskytly se možnosti získat peníze z evropských zdrojů. Proto se mnoho nadací začalo orientovat na stát a Evropskou unii a přestaly se orientovat na místní rozvoj. A právě proto vznikl program Iniciativa na podporu partnerství v komunitách.

„Program CPSI jako program asistence napomáhal vzniku a utváření různorodých partnerství na místní úrovni. Mezi neziskovými organizacemi a jejich dárci, občany, institucemi státní správy a samosprávy či mezi rozličnými organizacemi působícími v dané komunitě.“ [Kroupa 2002]

Pro tento experiment bylo vybráno 12 organizací s různým zaměřením z České republiky, ti se potom stali šířiteli témat jako partnerství, filantropie a další. V programu se dále pracovalo ještě s dalšími dvaceti organizacemi, se kterými byly neustále v kontaktu.

Program ale nebyl určen pouze pro neziskové organizace, ale i pro další skupiny. „Především pro úředníky státní správy a zástupce samosprávy, vedoucí osobnosti veřejného života, pro podniky jak s celostátním, tak i místním významem, pro akademickou obec a studenty.“ [Kroupa 2002]

Jednotlivé prvky asistence obecně zahrnovaly vzdělávací program, program cílených konzultací, program stáží a výměn a po vzájemné dohodě i specifikaci využití grantu v hodnotě 160 tisíc korun. Krom toho byla účastníkům programu nabídnuta ještě účast v diskuzích, výběr vzdělávacích a koncepčních materiálů CPSI, hodnocení projektů a možnost průběžných konzultací s příslušným patronem.“ [Kroupa 2002] Plány programu byly otevřené dokumenty, které byly nejdříve navrženy patrony a potom byly organizace vedeny k tomu, aby přebíraly aktivitu.

Komunitní nadace, které se programu zúčastnily, byly vybírány podle následujících kritérií:

- komunitní nadace a organizace zabývající se komunitní filantropií
- komunitní koalice a organizace zabývající se organizováním neziskového sektoru
- organizace zaměřené na komunitní práci v sociální oblasti
- organizace zaměřené na účast veřejnosti v přípravě rozvojových plánů a místní rozvoj
- organizace zaměřené na ochranu prostředí, zavádění Lokální agendy 21 apod.
- informační a kulturní centra
- organizace přímo zaměřené na rozvoj komunity [Kroupa 2002]

Program CPSI se ukázal jako velmi prospěšný. „Znamenal základní krok k tomu, aby se pojem „partnerství“ zařadil mezi neopominutelné části praxe neziskového sektoru. Program CPSI zformuloval základní principy komunitního přístupu rámci neziskového sektoru i mimo něj, ukázal, jak prosazovat myšlenky partnerství a místní filantropie.“ [Kroupa 2002]

Dnes v České republice působí několik komunitních center, které mají opravdu široké zaměření. Pomáhají a mění život mnoha lidem, a proto musíme doufat, že jich bude stále víc a budou rozšiřovat pole své působnosti.

3. CÍRKEVNÍ KOMUNITNÍ CENTRA

Při mých prvních pátráních o tématu církevních komunitních centrech jsem se dozvěděla, že na veřejnosti není zatím moc rozšířené. Církevní komunitní centra začala vznikat po roce 1989, kdy nastal problém sídlišť, která byla vystavěna v 70. a 80. letech. V těchto oblastech, kde se najednou sdružilo mnoho lidí, nebyl postaven žádný kostel. A právě to vyřešilo vystavění církevních komunitních center, jejichž součástí je jak kostel, tak i komunitní centrum, ve kterém se sdružují lidé bydlící v dané lokalitě.

Církevní komunitní centra jsou tedy poměrně mladou záležitostí, kterou naše historie nepamatuje. A také u nás nejsou zatím hojně zastoupena.

Každopádně, nejvíce jich můžeme najít v hlavním městě, v Praze. Jako příklad slouží Komunitní centrum matky Terezy na Jižním městě, které zastupuje centra větší nebo například Komunitní centrum svatého Prokopa v Nových Butovicích, které představuje menší centra. V dnešní době existují již další církevní komunitní centra, ale opravdu jich není mnoho, alespoň ne, těch prvoplánovitě komunitních. Některé z nich vznikla a až postupem času se takto transformovala.

3. 1. KOMUNITNÍ CENTRUM SVATÉHO PROKOPA

Toto komunitní centrum jsem si vybrala na doporučení vedoucího mé práce a také kvůli ochotě zaměstnanců Komunitního centra svatého Prokopa mi pomoci, okamžitě potom, co jsem je kontaktovala. S pracovníky i návštěvníky centra byla výborná spolupráce.

Internetové stránky: <http://centrumbutovice.g6.cz/>

Komunitní centrum svatého Prokopa působí v Nových Butovicích v hlavním městě Praze, přesněji na Praze 13 a je partnerem Římskokatolické farnosti u kostela svatého Jakuba Staršího. Komunitní centrum se nachází v blízkosti od zastávky metra s názvem Hůrka a je velmi dobře umístěno po obvodu náměstí ve velmi lukrativní lokalitě. Po zhruba 300 metrech od této zastávky se člověk ocitne na malém náměstí již zmíněné Prahy 13 v Nových Butovicích. Náměstí vévodí velmi hezká modře natřená budova Komunitního centra svatého Prokopa a hned poblíž stojící radnice města. Tato část až poeticky nazvaná Sluneční náměstí podtrhuje příjemné prostředí panující okolo. Sluneční náměstí nazvané podle parčíku

kruhovitého tvaru a laviček žluté barvy, které vypadají jako paprsky. Komunitního centra svatého Prokopa si nejde nevšimnout, jedná se o velmi moderní budovu modré barvy, jak už jsem zmínila, ke které patří také moderně postavený kostel stejné barvy. [Popis vlastního pozorování]

Součástí komunitního centra je právě i kostel, který do doby postavení centra nebyl na sídlišti přítomen. Nové Butovice se nachází v Jihozápadním městě a komunitní centrum je přístupné všem místním obyvatelům. Důležitou zmínkou je i to, že centrum je určeno pro věřící všech denominací jako jediné ekumenické centrum v Praze. Součástí centra je tedy kostel, ale i velké společenské místnosti a klubovny, ve kterých probíhají různé akce a kurzy, které navštěvuje místní společnost. [O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

Jak jsem měla možnost sama poznat, v Komunitním centru svatého Prokopa Vás uvítají samí příjemní, milí a ochotní lidé, kteří mi ve všem okamžitě vyšli vstříc. Příjemná atmosféra je centrem přímo prosycená.

Komunitní centrum svatého Prokopa funguje po celý rok, ale má ve své postatě režim jako ve škole. Během školního roku zde probíhá více akcí a kurzů; v letních měsících, kvůli odjezdu hodně pražských obyvatel z města, zde panuje klidnější režim.

Někteří věřící z Nových Butovic dojíždí do kostela jinam, někteří odjinud jezdí tam, někdo chodí do kostela v místě práce a sem dochází pouze v neděli, někteří jezdí pryč za příbuznými a navštíví kostel tam. [Informace od ředitelky Komunitního centra svatého Prokopa]

Komunitní centrum svatého Prokopa bylo vysvěceno 19. června 2001 kardinálem Miloslavem Vlkem, ale pro veřejnost bylo otevřeno až v měsíci září. V červenci a srpnu došlo k zařizování a zpracování konečných úprav nezbytných pro otevření a plnou funkčnost centra. Právě letos v roce 2011 oslaví 10 let svého provozu.

Projektanty se stali architekti Jiran a Kohout a stavbu popisují takto:

„Stavba centra je rozdělena do dvou hlavních objemů - odlišné tvarování obou částí vychází z jejich odlišné náplně. Oválný tvar bez jasného středu či počátku by měl vyjadřovat rozumovou neuchopitelnost a nekonečnou platnost myšlenek, ve jménu kterých se zde lidé shromažďují. Jednoduché tvarování servisního křídla akcentuje praktický rozměr života a nutnost mít na zřeteli každodenní provoz.“ [Jiran, Kohout 2001]

„Komunitní centrum sv. Prokopa je otevřené každému bez ohledu na věk, postavení nebo vyznání. Věříme, že i uprostřed sídliště je možné vytvořit místo, kde je příjemné pobývat a setkat se s Bohem mnoha rozmanitými způsoby.“ [O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

„Komunitní centrum je místem, které napomáhá rozvíjet kreativní přístup k životu. Je otevřené pro všechny lidi, kteří chtějí pracovat na sobě a na zlepšení vztahů se svým okolím.“ [O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

3. 2. O FARNOSTI

Kostel svatého Jakuba Staršího (Většího)

„Nalézá se na severní straně návsi původní vesnice na místě, kde stával románský kostelík z 12. století s raně gotickým presbytářem z 13. století. Dnešní jednolodní kostel byl postaven v letech 1901- 1903 podle plánu M. Krcha v pseudogotickém slohu.“ [O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

Kostel svatého Jakuba Staršího má dlouhou historii. V roce 1854 byl povýšen na faru a původní prostory kostela přestaly stačit, tak v letech 1901- 1903 došlo ke stavbě a novému vysvěcení.

„Ve druhé polovině 20. století se situace Stodůlek radikálně změnila. Kolem původní vsi vyrostl v polích věnec sídlišť (Lužiny, Stodůlky, Nové Butovice, Velká Ohrada), kterým kostelík slouží jako oáza v poušti panelů.“ [O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

V roce 1992 se kostel i fara podrobili důkladné rekonstrukci, rekonstrukce byla ukončena roku 1994, kdy kostel vysvětil pražský arcibiskup Miloslav Vlk.

3. 3. HISTORIE STAVBY KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

V oblasti Nových Butovic, existoval pouze jeden kostel, a to kostel svatého Jakuba Staršího. Pro celé velké sídliště přestal jeden kostel stačit a proto se začalo uvažovat o možném řešení. Díky velmi dobré spolupráci s místní radnicí a vstřícnosti starosty došlo k vystavění projektu Komunitního centra svatého Prokopa.

„Projekt Komunitního centra vznikl z původního projektu stavby kostela. Sociální situace v okolí Slunečního náměstí totiž vyžadovala vytvoření Komunitního centra se

zaměřením na mládež, a to včetně mládeže problémové, a s programy stabilizujícími mezigenerační vztahy. Ve spolupráci s Prahou 13 byl proto vytvořen projekt nový, který tyto potřeby zohledňuje a který by sloužil nejen křesťanům, ale všem obyvatelům sídliště.“

[O farnosti [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

Prvním programem tohoto centra byl program „Otevřené dveře“ - název poukazoval na to, že dveře Komunitního centra svatého Prokopa jsou otevřeny všem lidem, nejenom křesťanům nebo obecně věřícím.

„Základní myšlenkou Komunitního centra provázející program Otevřené dveře je, aby v něm bylo místo pro každého. Nikdo by se neměl cítit omezován, a proto v něm mimo jiné zřídíme také zvláštní klubovny, do kterých půjde vstoupit přímo zvenku. To je jakýsi první stupeň.“ [Marešová 2000]

Nové Butovice mají dnes okolo 100 000 obyvatel a Komunitní centrum svatého Prokopa pravidelně navštěvuje okolo 800- 1000 lidí.

3. 4. POPIS KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

Stavba komunitního centra svatého Prokopa byla popsána již výše. Nyní se budu zabývat vnitřními prostory budovy. Informace jsem čerpala z vlastní návštěvy a pozorování.

Komunitní centrum svatého Prokopa je dvoupatrová stavba, jejíž součástí je z boku umístěný kostel.

V dolní části:

- Se nachází dvě velké společenské místnosti, v jedné z nich má svojí základnu například mateřské centrum, které je uspořádané pro zábavu a hry dětí, uprostřed místnosti je koberec a všude okolo je mnoho hraček, ze kterých mají děti očividnou radost. Druhá místnost slouží pro různé akce. Oba dva prostory se dají propojit, protože se zde nachází dřevěná pohyblivá stěna, která se dá podle potřeby stáhnout
- a zatáhnout. Tato možnost propojení existuje i s kostelem.
- Je zde vstupní část, za kterou je velká recepce, kde Vás uvítají zaměstnanci nebo dobrovolníci centra, kteří Vás pustí dovnitř.
- Dále jsou tu dvě kanceláře zaměstnanců, umístěné vedle sebe a vzájemně průchozí pro větší a lepší kontakt mezi sebou.

- Můžeme zde najít i kancelář katolické psychiatricky, která má samostatný vchod, aby klienti nemuseli chodit přes hlavní vstupní část a byla zachována jejich anonymita a soukromí.
- A jako poslední část je zde kuchyňka, které mohou využívat jak návštěvníci tak i zaměstnanci.

V horní části:

- Je jedna velká společenská místnost pro různé akce, přednášky a konají se zde také výstavy a koncerty. V době mé návštěvy zde probíhala výstava prací dětí ze škol, které malovali obrázky na téma Vánoce, kterému předcházela přednáška o zrození Ježíše Krista a atmosféry Vánoc. I tuto místnost je možno propojit s kostelem.
- V této části se nachází dva byty určené původně pro kněze a správce. Ale protože kněží bydlí na faře u kostela svatého Jakuba staršího a do Komunitního centra svatého Prokopa pouze dochází a ani správce zde nebydlí, byly z tohoto důvodu byty pronajaty soukromým osobám. V jednu z nich bydlí mladý pár a ve druhém sídlí auditorská kancelář.

Z horní části centra je vidět kostel svatého Jakuba Staršího, se kterým je spjat.

V podzemní části:

- Ve sklepech centra najdeme zařízenou zkušebnu pro hudebníky, kteří se zde pravidelně setkávají.

Kostel:

- Kostel je průchozí z dolního i horního patra. Jedná se o menší kostelík, ale jak už jsem se zmiňovala, roztažení všech stěn u sousedících místností dává možnost velkého prostoru, kam se vejde až 600 lidí. Tato možnost se využívá především při velké návštěvnosti bohoslužeb, jako jsou Půlnoční mše, Velikonoční mše a jiné. Kostel nemá svoje varhany, pouze piano, které je pro prostor dostačující. Po stěnách je nově namalovaná křížová cesta, kterou vytvořila jedna návštěvnice centra. Kostel má samozřejmě i malou sakristii, která je zase volně průchozí s ostatním centrem. Horní

patro kostela zabírá kůr, kde je prosklené zábradlí a hudební nástroje. Právě i tento prostor se dá zvětšit pomocí pohyblivých stěn. [Popis z vlastního pozorování]

Za velkou zmínku v celém komunitním centru stojí výborná akustika evropského formátu, která je ve všech místnostech a umožňuje skvělý hudební a poslechový zážitek.

Komunitní centrum svatého Prokopa žije převážně z různých darů a pronájmu prostor. Funguje i spolupráce s návštěvníky, někdo dá peníze, někdo například vymaluje, atd.

Pro zlepšení a rozšíření svých služeb plánují přestavění garáže, která není využita, jako prostor pro děti.

Zaměstnanci:

- Komunitní centrum svatého Prokopa má celkem 4 zaměstnance, 2 na plný úvazek a 2 na poloviční úvazek. Jsou to zaměstnanci Římskokatolické diecéze, protože komunitní centrum není tak výdělečné a nemůže si je dovolit.
- Fungují zde i dobrovolníci, je jich asi 30, kteří se starají například o to, aby se návštěvníci dostali do centra, když tam zrovna nejsou zaměstnanci nebo pomáhají se zahrádkou, opravami a jiné. [Informace od ředitelky Komunitního centra svatého Prokopa]

3. 5. AKCE KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

Viz Pravidelný program Komunitního centra svatého Prokopa v příloze číslu 3.

V Komunitním centru svatého Prokopa nalezneme mnoho programů pro děti i dospělé. Pro předškolní děti s maminkami nabízí program „Prokúpek“- což funguje jako mateřské centrum. Maminky s dětmi zde vaří, zpívají a tráví svůj volný čas až 4x týdně. V rámci mateřského centra je možnost využívat služeb klubu Batole, který zajišťuje hlídání dětí.

Pro malé děti zde zajišťují například divadelní a pěvecký kroužek. Starší děti potom mohou navštěvovat eucharistické společenství mládeže. Centrum myslí i na dospívající mládež, která navštěvuje místní Klub. Dospělí mají možnost zúčastnit se různých přednášek, kurzů a vzdělávacích večerů.

Pojetí aktivit je v Komunitním centru svatého Prokopa opravdu široké. Mimo jiné nabízejí možnost pořádání kurzů pro firmy a pracovní kolektivy, setkání zaměstnanců, veřejných činitelů, klubových setkání a jiné.

Odehrává se zde i řada kulturních akcí jako jsou koncerty, divadelní představení, vzdělávací programy pro ZŠ, pravidelná vystoupení ZŠ a SŠ, diskuze na různá témata a podobně. [Pravidelné programy [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>, 30. 3. 2011]

Do centra se také lidé chodí poradit s nějakým problémem, vstříc jim pokaždé vyjdou zaměstnanci nebo je zde k dispozici psycholožka a kněží.

Vydávají také svůj vlastní zpravodaj, ve kterém informují veřejnost o své činnosti. Spolupracují také s radnicí, která vydává časopis STOP a i zde se objevují informace o Komunitním centru svatého Prokopa.

Prokopská zastavení jsou další akcí, jejíž náplní jsou besedy na různá témata, většinou se sejde od 20 až do 100 lidí. Jsou vydávány i CD Prokopských zastavení.

Klub Alfa slouží pro lidi, kteří chtějí poznat víru nebo se k ní vrátit. Je jim zde odpovídáno na otázky ohledně víry a společně si předčítají z Bible.

Při některých programech jako jsou například Kurzy Alfa, po domluvě funguje hlídání dětí od ostatních návštěvníků centra.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

4. VLASTNÍ VÝZKUM

4. 1. Cíle výzkumu

Mým hlavním úkolem bylo sehnat v Komunitním centru svatého Prokopa určitý vzorek lidí, ve kterém bych odpověděla na otázku, především, jestli toto centrum působí spíše jako komunitní centrum nebo spíše jako kostel. A také na otázky, jestli centrum navštěvují lidé především věřící, jaké programy navštěvují a jak často. Najít potřebný vzorek nebylo úplně jednoduché, vzhledem k tomu, že lidé se v centru poměrně rychle střídají, nebylo snadné je zastihnout. Musím ale podotknout, že všichni respondenti byli velice příjemní a ochotní mi pomoci a dotazník vyplnit.

4. 2. Metodologie

Pro svoji bakalářskou práci jsem provedla výzkum v Komunitním centru svatého Prokopa v Nových Butovicích na Praze 13. Mojí hlavní výzkumnou otázkou bylo: Funguje Komunitní centrum svatého Prokopa spíše jako kostel nebo komunitní centrum? Výzkum jsem realizovala se dvěma skupinami lidí, první skupinou byli ti, kteří navštěvují toto církevní komunitní centrum a mají zkušenosti s jeho činností a druhou ti, kteří tam vedou určité kurzy nebo pořádají různé akce. Mou cílovou skupinou byli tedy všichni lidé pohybující se v Komunitním centru svatého Prokopa. Při dotazování a rozhovorech jsem použila otevřené, polouzavřené i uzavřené otázky. Myslím si, že vliv mé pozice v tomto výzkumu se nijak neprojevil, pouze při zpracovávání výsledků porovnám své vlastní názory a očekávání od výzkumu. Mým motivem pro tuto výzkumnou otázku je samozřejmě bakalářská práce a také i vztah, který k tomuto tématu mám.

Základním souborem pro můj výzkum tedy byli návštěvníci a vedoucí akcí a kurzů Komunitního centra svatého Prokopa. Důvodem výběru tohoto centra bylo doporučení od mého vedoucího práce, ale i ochota se kterou mi odpovídali na moje emaily a jejich vstřícnost při hledání termínu návštěvy a následného setkání. Výzkum jsem provedla pomocí dotazníků pro návštěvníky centra (12 otázek) v lednu 2011 na vzorku 27 respondentů (pouze 3 se mi nevrátily) a pomocí rozhovorů (6 uzavřených a 8 otevřených otázek) také v lednu

2011 se 6 respondenty. V mém vzorku je velký nepoměr mezi počtem žen a mužů, v rámci návštěv Komunitního centra svatého Prokopa bohužel nebylo v mých silách získat rovnoměrnější počet respondentů mezi pohlavími.

1. PODOTÁZKY

-pro návštěvníky Komunitního centra svatého Prokopa

Osobní charakteristika:

Osobní charakteristika jako je například věk a pohlaví je důležitá u každého výzkumu, na tyto aspekty se ptám v otázkách číslo 1 (Pohlaví) a 2 (Věk).

Otázky víry:

Pro můj výzkum je tato otázka nezbytná, proto se na ní ptám v čísle 4 (Jste věřící?) a 12 (Rozlišuje se v centru podle Vás mezi věřícími a nevěřícími?).

Komunitní centrum svatého Prokopa:

Na odpovědi ohledně centra se ptám v otázce číslo 3 (Jak dlouho navštěvujete místní komunitní centrum?), 5 (Z jakého důvodu jste začal/a komunitní centrum navštěvovat?), 6 (Jak jste se dozvěděla o jeho fungování?), 7 (Jak často komunitní centrum navštěvujete?), 8 (Které aktivity centra navštěvujete?), 9 (Proč navštěvujete tyto programy?), 10 (Navštěvujete pouze toto církevní komunitní centrum nebo jste měl/a možnost navštívit i jiné?) a 11 (Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?).

-pro vedoucí kurzů a akcí Komunitního centra svatého Prokopa

Osobní charakteristika

Odpovědi na otázky 1 (Pohlaví- Jste- žena x muž?) a 2 (Jaký je Váš věk?).

Otázky víry:

Otázky číslo 5 (Jste věřící?) a 14 (Rozlišuje se v centru podle Vás mezi věřícími a nevěřícími?).

Komunitní centrum svatého Prokopa:

Odpovědi na tyto otázky získám v otázce číslo 3 (Jak dlouho působíte v tomto komunitním centru?), 4 (Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?), 6 (Na jakých aktivitách v centru pracujete?), 7 (Co Vám pobyt v centru přináší?), 8 (Měli jste možnost strávit nějaký čas i v jiném komunitním centru?), 9 (Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?), 10 (Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?), 11 (Navštěvujete Vy sám/sama nějaké akce v centru?) a 12 (Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?).

2.PRŮBĚH VÝZKUMU

Potřebné informace k průběhu výzkumu jsem čerpala z publikace od autora Miroslava Dismana: Jak se vyrábí sociologická znalost.

Přípravná fáze

Nejdříve jsem si formulovala výzkumnou otázku, která zní: Funguje Komunitní centrum svatého Prokopa spíše jako kostel nebo jako komunitní centrum?

Na základě informací, které mám o církevních komunitních centrech, jsem zformulovala hypotézy, které nemám nijak podložené literaturou, z důvodu, že žádná zatím nebyla sepsána. Pokusila jsem se je tedy sestavit z osobní zkušenosti, kterou jsem při sbírání informací získala.

Hypotézy

1. Církevní komunitní centra navštěvují především věřící lidé. (Tuto hypotézu jsem stanovila na základě toho, že se jedná o církevní komunitní centrum a to naznačuje, že je určené především pro lidi s vyznáním)
2. Většina z návštěvníků tedy chodí do kostela, který je součástí komunitního centra. (Hypotéza souvisí s tou první, která předpokládá, že návštěvníci jsou především věřící)
3. Do komunitního centra chodí spíše starší lidé. (Hypotéza vznikla z důvodu, že v centru se objevuje mnoho programů s náboženskou tematikou a bohoslužby a ty navštěvují více starší lidé)

4. Věřící se o fungování Komunitního centra svatého Prokopa dozvěděli většinou z kostela. (Vycházím z toho, že věřící chodí do kostela a mají tedy možnost se tam o komunitním centru dozvědět)
5. Většina návštěvníků chodí do centra pravidelně. (Z toho důvodu, že se většina programů opakuje v nějakém pravidelném intervalu)
6. Věřící mohou být oproti nevěřícím v církevním centru zvýhodněni. (Například v tom, že by nevěřící lidé mohli být znevýhodněni, jelikož se jedná o církevní komunitní centrum, v počtu akcí a kurzů pro ně připravovaných)

Výběr vzorku

Respondenty jsem vybírala při návštěvách Komunitního centra svatého Prokopa. Snažila jsem se dotázat vždy několika osob různého věku a pohlaví. Možností, jak získat vyplnění dotazníků pro mě bylo navštěvovat akce a kurzy komunitního centra, ve kterých mi dotazníky vyplnili.

Vytvoření dotazníku

Na základě hlavní výzkumné otázky a stanovených hypotéz jsem vytvořila dotazník pro návštěvníky a osnovu rozhovoru pro vedoucí akcí a kurzů.

Realizační fáze

Sběr dat

Pro svůj výzkum jsem poskytla 30 dotazníků pro vyplnění návštěvníkům Komunitního centra svatého Prokopa. Vrátilo se mi 27 vyplněných dotazníků a získala jsem 6 rozhovorů s vedoucími akcí a kurzů. Respondentům jsem nechala potřebný čas na vyplnění, rozhovory jsem si hned zaznamenávala. návratnost byla poměrně velká, podle mého názoru vzhledem k tomu, že jsem k respondentům přistupovala osobním přístupem a hlavně díky ředitelce Komunitního centra svatého Prokopa paní RNDr. Zdeňce Novákové, která mi velmi pomohla.

Vyhodnocení

Analýza dat

Když se mi všechny dotazníky vrátily a získala jsem všechny rozhovory, mým dalším úkolem byla analýza dat. Ručně pomocí tabulek jsem si data vyhodnotila. Tato možnost připadala v úvahu díky malému počtu respondentů, při větším počtu by to bylo velice obtížné. U rozhovorů jsem udělala stručný výtah z otázek, které byly pro můj výzkum nejpřínosnější. Ostatní otázky jsem použila do osobní charakteristiky, kam jsem je zahrнула.

Interpretace, závěry a teoretické zobecnění

Posledním úkolem byla interpretace, závěr a teoretické zobecnění, které jsem zpracovala v kapitole shrnutí výsledků.

4. 3. VÝZKUM S NÁVŠTĚVNÍKY KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

Nejprve se budu zabývat dotazníky pro návštěvníky Komunitního centra svatého Prokopa. K dispozici jsem tedy měla 27 vyplněných dotazníků.

Získala jsem odpovědi 23 žen a 4 mužů. Vzorek respondentů je poměrně malý, ale pro můj výzkum jsou jeho čísla dostačující.

Otázka číslo 1. Jaký je Váš věk?

Tabulka číslo 1

Věk	Absolutní četnost			Relativní četnost ženy	Relativní četnost muži	Relativní četnost z počtu respondentů %
	Ženy	muži	Celkem	%	%	
18- 30 let	1	0	1	4, 35	0	3, 70
30- 50 let	14	1	15	60, 87	25	55, 55
50- 70 let	4	1	5	17, 39	25	18,52
Nad 70 let	4	2	6	17, 39	50	22, 22
Celkem odpovědí	23	4	27	100	100	100
Dotazovaných	23	4	27			

Nejvíce početnou skupinou v mém výzkumu jsou tedy lidé od 30- 50 let (55, 55 %), nejméně respondentů je ze skupiny 18- 30 let (3, 70 %). Ženy, které můj dotazník vyplnily byly nejčastěji 30- 50 let staré (60, 87 %) a u mužů to bylo nad 70 let (50 %). K této otázce se pojí hypotéza číslo 3, že centrum navštěvují spíše starší lidé, obecně se mi to nepotvrdilo, protože většina z mých respondentů byla ve středním věku 30 - 50 let.

Otázka číslo 2. Jak dlouho navštěvujete Komunitní centrum svatého Prokopa?

Tabulka číslo 2

Počet měsíců a let navštěvování centra	Absolutní četnost			Relativní četnost ženy %	Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	Ženy	muži	Celkem			
Do 2 let	10	0	10	43,48	0	37,04
2- 5 let	9	2	11	39,13	50	40,74
6- 10 let	4	2	6	17,39	50	22,22
Celkem odpovědí	23	4	27	100	100	100
Dotazovaných	23	4	27			

Nejpočetnější skupinou jsou Ti, kteří centrum navštěvují 2- 5 let (40, 74 %), dalšími jsou potom Ti, kteří do centra chodí méně než 2 roky (37, 04 %). Nejméně lidí z mých respondentů do centra dochází 6- 10 let (22, 22 %).

Otázka číslo 3. Jste věřící?

Tabulka číslo 3

Víra	Absolutní četnost			Relativní četnost ženy %	Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	Ženy	muži	celkem			
Katolík/lička	17	4	21	73,91	100	77,77
Nejsem věřící	5	0	5	21,74	0	18,52
Věřící z jiné církve	1	0	1	4,35	0	3,70
Celkem odpovědí	23	4	27	100	100	100
Dotazovaných	23	4	27			

Převážná většina z respondentů je věřících, ale ve vzorku je i část nevěřících. Potvrzuje to moji hypotézu číslo 1, že většina z návštěvníků je věřících a to z velké většiny katolíků. Tato tabulka ovšem ukazuje, že do centra mohou docházet a také docházejí nevěřící nebo věřící z jiných církví. Všichni nevěřící shodně odpověděli, že se necítí nijak znevýhodněni oproti věřícím v centru.

Otázka číslo 4. Proč navštěvujete Komunitní centrum svatého Prokopa?

Tabulka číslo 4

Důvody návštěvy	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	Věřící ženy	nevěřící ženy	Muži	celkem	Věřící	Nevěřící		
Kvůli aktivitám	9	4	1	14	50	80	25	51, 85
Kvůli lidem	3	1	2	6	16, 66	20	50	22, 22
Kvůli víře	11	0	1	12	61, 11	0	25	44, 44
Celkem odpovědí	23	5	4	32	127, 77	100	100	118, 51
Dotazovaných	18	5	4	27				

Nejvíce dotazovaných navštěvuje centrum kvůli aktivitám, které se tam provozují (51, 85 %) a kvůli lidem (44, 44 %). Zde nalezneme i největší rozdíl v odpovědích mezi věřícími a nevěřícími ženami. Ani jedna z nevěřících žen logicky nechodí do Komunitního centra svatého Prokopa kvůli víře (0 %), věřících žen do centra kvůli víře chodí 11 z 18 (61, 11 %).

Otázka číslo 5. Jak jste se dozvěděli o fungování Komunitního centra svatého Prokopa?

Tabulka číslo 5

Fungování centra	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	Muži	celkem	Věřící	Nevěřící		
Z kostela	6	0	3	9	33,33	0	75	33,33
Od známých	8	2	1	11	44,44	40	25	40,74
Z médií	5	3	0	8	27,77	60	0	29,63
Celkem odpovědí	19	5	4	28	105,50	100	100	103,70
Dotazovaných	18	5	4	27				

Většina respondentů se o fungování církevního centra dozvěděla od známých (40, 74 %), další potom z kostela (33, 33 %) a médií (29, 63 %). Nejvíce věřících žen se o fungování centra dozvěděla také od známých (44, 44%), nejvíce nevěřících žen z médií (60 %) a nejvíce mužů z kostela (75 %). Tato tabulka vyvrací hypotézu číslo 4, že se věřící ženy o fungování centra dozvěděly nejčastěji v kostele, u mužů je vzorek tak malý, že o pravdivosti hypotézy nemohu rozhodnout.

Otázka číslo 6. Jak často navštěvujete Komunitní centrum svatého Prokopa?

Tabulka číslo 6

Návštěvnost centra	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	Muži	Celkem	Věřící	Nevěřící		
Jedenkrát měsíčně	2	1	2	5	11, 11	20	50	18, 52
Několikrát do měsíce	6	2	0	8	33, 33	40	0	29, 63
Jedenkrát týdně	10	2	2	14	55, 55	40	50	51, 85
Celkem odpovědí	18	5	4	27	100	100	100	100
Dotazovaných	18	5	4	27				

Respondenti nejčastěji centrum navštěvují jedenkrát týdně (51, 85 %), to platí pro věřící ženy (55, 55 %) i muže (51, 85 %). U nevěřících žen vyšlo nastejno jedenkrát týdně (40 %) i několikrát do měsíce (40 %). Tato otázka potvrdila mou hypotézu číslo 6, že většina návštěvníků chodí do centra pravidelně.

Otázka číslo 7. Jaké aktivity v centru navštěvujete?

Tabulka číslo 7

Aktivity	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	Muži	Celkem	Věřící	Nevěřící		
Mateřské centrum	3	5	0	8	16,66	100	0	29,63
Bohoslužby	10	0	3	13	55,55	0	75	48,15
Kurzy Alfa	4	0	1	5	22,22	0	25	18,52
Kurzy Beta	9	0	2	11	50	0	50	40,74
Biblické hodiny	4	0	0	4	22,22	0	0	14,81
Koncerty a výstavy	3	1	2	6	16,66	20	50	22,22
Mateřská škola RENEŠANCE	0	1	0	1	0	20	0	3,70
Výklad bible, modlitby	1	0	0	1	5,55	0	0	3,70
Modlitební společenství maminek	1	0	0	1	5,55	0	0	3,70
Celkem dopovědí	35	7	8	50	194, 41	140	200	185,19
Dotazovaných	18	5	4	27				

Z těchto odpovědí vyplývá, že pokud někdo z respondentů navštěvuje bohoslužby v kostele svatého Prokopa, zároveň se účastní i některé akce z programu Komunitního centra svatého Prokopa. Žádný z mých respondentů neoznačil odpověď, že chodí v centru pouze

na bohoslužby, ale vždy připojil i nějakou jinou akci. Nejvíce z respondentů přesto navštěvuje bohoslužby (48, 15 %), věřící ženy (55, 55 %) a muži (75 %). Nevěřící ženy z mého výzkumu všechny navštěvují mateřské centrum (100 %). Výsledek nepotvrzuje hypotézu číslo 2, že většina návštěvníků navštěvuje kostel přítomný v Komunitním centru svatého Prokopa.

Otázka číslo 8. Proč navštěvujete právě Komunitní centrum svatého Prokopa?

Tabulka číslo 8

Důvod návštěvnosti	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	muži	celkem	Věřící	Nevěřící		
Mám to blíže než jinam	7	3	3	13	38, 88	60	75	48, 15
Jsou zde kvalitnější než jinde	4	0	0	4	22, 22	0	0	14, 81
Jiné v okolí nejsou	8	1	0	9	44, 44	20	0	33, 33
Kvůli lidem, co sem chodí	8	1	3	12	44, 44	20	75	44, 44
Celkem odpovědí	27	5	6	38	150	100	150	140, 73
Dotazovaných	18	5	4	27				

Nejvíce (48, 15 %) dotazovaných odpovědělo, že Komunitní centrum svatého Prokopa navštěvují z důvodu, že to mají blíže než jinam. Druhá nejčastější odpověď (44, 44 %) byla kvůli lidem, co do centra také chodí. Věřící ženy shodně nejčastěji označily odpovědi, že centrum navštěvují z důvodů, že jiné programy v okolí nejsou a také kvůli lidem, co centrum také navštěvují (44, 44 %). Nevěřící ženy nejčastěji (60 %) z důvodu blízkosti. Muži shodně z důvodu, že to mají blíže než jinam a kvůli lidem, co centrum navštěvují (75 %).

Otázka číslo 9. Navštívujete pouze Komunitní centrum svatého Prokopa nebo i jiné?

Tabulka číslo 9

Návštěvnost jiných center	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	muži	Celkem	Věřící	Nevěřící		
Pouze zde	14	5	3	22	77,77	100	75	81,48
Pravidelně pouze zde, ale byl/a jsem i jinde	4	0	1	5	22,22	0	25	18,52
Celkem odpovědí	18	5	4	27	100	100	100	100
Dotazovaných	18	5	4	27				

Velká většina návštěvníků centra chodí pouze do Komunitního centra svatého Prokopa (81,48 %), věřící ženy (77,77 %), nevěřící ženy dokonce (100 %), muži (75 %). (22,22 %) věřících žen a (25 %) mužů, odpovědělo, že byli i jinde.

Otázka číslo 10. Mělo by se v Komunitním centru svatého Prokopa něco změnit?

Tabulka číslo 10

Změny	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	muži	Celkem	Věřící	Nevěřící		
Nic, jsem spokojený/á	16	4	3	23	88, 88	80	75	85, 19
Větší prostory	1	0	0	1	5, 55	0	0	3, 70
Veřejná podpora, medializace	1	0	0	1	5, 55	0	0	3, 70
Víc dětských židliček pro maminky	0	1	0	1	0	20	0	3, 70
Dobrovolníci	0	0	1	1	0	0	25	3, 70
Celkem odpovědí	18	5	4	27	100	100	100	100
Dotazovaných	18	5	4	27				

Zde byly odpovědi jasné, (85, 19 %) respondentů odpovědělo, že jim nic nechybí a většina z nich vyjádřila spokojenost. Ve výjimečných případech byly navrhovány odpovědi jako více dobrovolníků nebo větší veřejná podpora.

Otázka číslo 11. Rozlišuje se podle Vás v Komunitním centru svatého Prokopa mezi věřícími a nevěřícími?

Tabulka číslo 11

Rozlišení mezi věřícími a nevěřícími	Absolutní četnost				Relativní četnost ženy %		Relativní četnost muži %	Relativní četnost z počtu respondentů %
	věřící ženy	nevěřící ženy	muži	celkem	Věřící	Nevěřící		
Ano	0	0	0	0	0	0	0	0
Ne	18	5	4	27	100	100	100	100
Celkem odpovědí	18	5	4	27	100	100	100	100
Dotazovaných	18	5	4	27				

V této odpovědi se všichni z dotazovaných (100 %) shodli, že rozlišování mezi věřícími a nevěřícími nijak nepocitují.

To naprosto vyvrací moji hypotézu číslo 6, která říká, že věřící mohou být v církevním centru zvýhodněni. Věřící i nevěřící se shodli, že nic takového se v Komunitním centru svatého Prokopa neděje. A právě toto je pro moji práci nejvýznamnější zjištění a to především kvůli tomu, že dokazuje závěr, že Komunitní centrum svatého Prokopa nefunguje „pouze“ jako kostel a věřící jsou zde zvýhodněni, ale může ho navštívit každý, kdo touží po společnosti nebo nějaké smysluplné aktivitě.

4. 4. ROZHOVORY S VEDOUCÍMI KURZŮ A AKCÍ V KOMUNITNÍM CENTRU SVATÉHO PROKOPA

Pro tento výzkum jsem našla 6 respondentů. Na mé otázky odpovídalo 5 žen a 1 muž. V této části uvedu stručný výtah těchto rozhovorů.

	Pohlaví	Věk	Počet let působení v Komunitním centru svatého Prokopa	Věřící nebo nevěřící
Respondentka číslo 1	Žena	kategorie 50- 70 let	10 let	Věřící
Respondentka číslo 2	Žena	kategorie 30- 50 let	1 rok	Nevěřící
Respondentka číslo 3	Žena	kategorie 50- 70 let	8 let	Věřící
Respondentka číslo 4	Žena	kategorie 30- 50 let	8 let	Věřící
Respondentka číslo 5	Žena	kategorie 50- 70 let	5 let	Věřící
Respondent číslo 6	Muž	kategorie 50- 70 let	4 roky	Věřící

Rozhovor číslo 1

Dotazovaná osoba: žena; v kategorii 50- 70 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí 10 let; je věřící; neměla možnost strávit čas v jiném komunitním centru; nenavštěvuje žádné akce v centru mimo těch, které vede; podle jejího názoru se v Komunitním centru nerozlišuje mezi věřícími a nevěřícími

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Pastorační asistentka.

Otázka číslo 6. Na jakých akcích v centru pracujete?

Kurzy BETA- nejen pro absolventy kurzů ALFA.

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Pobývat s lidmi a povídat o tom, co cítím, čeho se obávám, z čeho mám strach, o vztahu k Bohu, o zkušenostech s Bohem.

Otázka číslo 9. Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?

Příležitost hlouběji prozkoumat křesťanskou víru.

Otázka číslo 10. Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

Ženy + muži od 18- 75 let.

Otázka číslo 12. Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

Více dobrovolníků.

Rozhovor číslo 2

Dotazovaná osoba: žena; v kategorii 30- 50 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí asi 1 rok; není věřící a ani se necítí nějak znevýhodněná oproti ostatním, kteří věřící jsou; neměla možnost strávit čas v jiném komunitním centru; v Komunitním centru svatého Prokopa navštěvuje akce Mateřského centra Prokúpek; podle jejího názoru se v centru nerozlišuje mezi věřícími a nevěřícími

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Učitel hudební školy Yamaha, program První krůčky k hudbě- kreativní práce s hudbou a ne hudbu, děti s rodiči, 18 měsíců- 4 roky.

Otázka číslo 6. Na jakých akcích v centru pracujete?

Hudební škola Yamaha, program První krůčky k hudbě.

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Radost z práce s dětmi a kreativního používání hudby (a učitelský honorář 😊)

Otázka číslo 9. Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?

Rozvoj citění hudby, radost z hraní s kamarády.

Otázka číslo 10. Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

Rodiče s dětmi, 18 měsíců- 4 roky.

Otázka číslo 12. Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

Nábytek v učebně je pokaždé rozestaven jinak a občas musím přesouvat těžké stoly, abychom mohli muzicírovat.

Rozhovor číslo 3

Dotazovaná osoba: žena; v kategorii 50- 70 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí 8 let; je věřící; měla možnost strávit nějaký čas v Komunitním centru Matky Terezy- Praha 4- Chodov; sama navštěvuje akce v centru jako jsou Kurzy Alfa, Prokopská zastavení, duchovní obnovy, Dny pro starší a nemocné obyvatele Prahy 13, bohoslužby, modlitební společenství; podle jejího názoru se nerozlišuje mezi věřícími a nevěřícími

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Mám na starosti dopolední kurzy Alfa pro maminky s dětmi a seniory a přednáškový cyklus „Prokopská zastavení.“

Otázka číslo 6. Na jakých akcích v centru pracujete?

Kurzy Alfa, Prokopská zastavení.

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Radost z toho, že Bůh stále k sobě volá další lidi a využívá k tomu i programy a akce komunitního centra. Dává lidi dohromady.

Otázka číslo 10. Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

Matky s dětmi, senioři, ale i podnikatelé- Alfa. Od mládeže po seniory- Prokopská zastavení.

Otázka číslo 12. Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

Pokud by prostory byly větší- uvažuje se o přístavbě komunitního centra.

Rozhovor číslo 4

Dotazovaná osoba: žena; v kategorii 30- 50 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí 8 let; je věřící; neměla možnost strávit nějaký čas v jiném komunitním centru; sama navštěvuje v centru mši svatou, společenství maminek, s dětmi také hodiny náboženství, farní ples apod.; podle jejího názoru se v centru nerozlišuje mezi věřícími a nevěřícími

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Vedoucí společenství maminek na mateřské dovolené, schází se 1x týdně. Připravuji místnost- občerstvení, hračky pro děti, apod. Dále zajišťuji program- 1x za měsíc sama, ostatní si maminky prostřídají.

Otázka číslo 6. Na jakých aktivitách v centru pracujete?

Společenství maminek. Dále ve spolupráci s knězem připravujeme 1x za měsíc hodinové modlitby s písněmi.

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Naplnění, povzbuzení a utvrzení ve víře.

Otázka číslo 9. Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?

Myslím, že tím, že jsem každý týden přítomná, vytváříme zázemí, i pro ty, kteří přijdou noví.

Otázka číslo 10. Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

Především maminky na mateřské dovolené z naší katolické farnosti, ale dočasně docházeli i maminky z jiné církve.

Otázka číslo 12. Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

Myslím, že naše komunitní centrum už někdy nedostačuje svou kapacitou, byla by dobrá nějaká přístavba- jinak co do programu- bez připomínek.

Rozhovor číslo 5

Dotazovaná osoba: žena; v kategorii 50- 70 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí 5 let; je věřící; neměla možnost strávit nějaký čas v jiném komunitním centru; sama

navštěvuje kurzy Beta- biblickou hodinu, bohoslužby, modlitební společenství; podle jejího názoru se v centru nerozlišuje mezi věřícími a nevěřícími

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Jsem varhanice. Hraji při některých bohoslužbách. Někdy vedu modlitební společenství (1. v měsíci). Zkousím a nacvičuji zpěvy se sborečkem. (Vedu rozjímání nad biblí se seniory).

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Dobré vztahy s lidmi- spolupracovníky, možnost sdílení, služby, společné modlitby.

Otázka číslo 9. Čím je Vaše práce nejpřínosnější?

Dobré nekonfliktní vztahy, duch služby ode všech, působení Ducha svatého.

Otázka číslo 10. Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

Lidé dobré vůle, hledající Boha.

Otázka číslo 12. Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

Možná některé technické nedostatky, dané již stavbou.

Rozhovor číslo 6

Dotazovaná osoba: muž; v kategorii 50- 70 let; v Komunitním centru svatého Prokopa působí 4 roky; je věřící; měl možnost strávit nějaký v čas v jiných komunitních centrech- Komunitní centrum Matky Terezy a Komunitní centrum Dobříš; on sám navštěvuje v centru Prokopská zastavení, biblické hodiny, bohoslužby, dny nemocných a dny duchovní obnovy; podle jeho názoru se v centru rozlišuje mezi věřícími a nevěřícími- viz odpovědi

Otázka číslo 4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

Pastorační asistent, zajišťování technického chodu komunitního centra, duchovní akce.

Otázka číslo 6. Na jakých aktivitách v centru pracujete?

Společenské večery, duchovní akce, kurzy Alfa, katechumenát.

Otázka číslo 7. Co Vám pobyt v centru přináší?

Radost a uspokojení ze smysluplné činnosti.

Otázka číslo 9. Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?

V tom, že spolupomáhá v šíření evangelia.

Otázka číslo 10. Co by se mohlo změnit k lepšímu?

Větší zájem veřejnosti o činnosti komunitního centra.

Otázka číslo 14. Proč si myslíte, že se v centru rozlišuje mezi věřícími a nevěřícími?

Protože jsou oblasti, činnosti, akce, kde je moudré a přínosné brát na tuto skutečnost ohled. Například kurzy Alfa.

Pět z mých respondentů je věřících a jeden nevěřící. Jako i v předchozím dotazníkovém výzkumu se mi i zde potvrdilo, že mezi věřícími a nevěřícími se v Komunitním centru nerozlišuje (jedinou výjimkou je odpověď posledního respondenta). Znovu se ukázala i bohatost programu centra pro všechny možné lidi každého věku.

5. SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ

V Komunitním centru svatého Prokopa jsem uskutečnila dva druhy výzkumů, pokládala jsem však záměrně podobné otázky, abych mohla výsledky interpretovat hromadně a nalézt především odpověď na hlavní výzkumnou otázku a další dílčí otázky, ale také shody nebo rozpory mezi skupinou respondentů návštěvníků a skupinou respondentů vedoucích. Na začátku bych chtěla zdůraznit, že došlo ve všech společných otázkách pro obě skupiny ke shodě mezi respondenty.

Nejdůležitějším výsledkem mého výzkumu je odpověď na mou hlavní výzkumnou otázku, která zní: Působí Komunitní centrum svatého Prokopa spíše jako kostel nebo komunitní centrum? Domnívám se, že z odpovědí respondentů jasně vyplývá, že Komunitní centrum svatého Prokopa je propojení kostela a komunitního centra. Nemůžeme jednoznačně říct, že by působilo především jako jedna z těchto možností. Více z mých respondentů bylo věřících, ale byly zastoupeni i nevěřící. Všichni z nich však využívali programů centra a většina z těchto programů nelze zaškatulkovat pouze jako patřící do kostela a tedy věřícím nebo patřící do komunitního centra, kterých by se zúčastňovali nevěřící i věřící. Téměř všechny aktivity centra jsou tedy podle mého názoru propojeny pro obě dvě skupiny. Kurzy Alfa, Kurzy Beta, Biblické hodiny a další sice prvoplánovitě vypadají jako akce pro věřící a tedy spíše tíhnoucí ke kostelu, ale po delší úvaze však musíme vzít v úvahu, že tyto akce slouží i pro vzdělávání a rozšíření obzorů, které jsou dobré nejenom pro věřící, ale i nevěřící a typickou jednou z hlavních činností komunitních center. Ani Mateřské centrum Prokůpek nebo koncerty a výstavy nemůžeme přímo označit jako akce komunitního centra, které nemůžou být spojené s kostelem, jde totiž o aktivity, které v mateřském centru provozují, u koncertů a výstav jde o to, o čem koncertují a co vystavují, pokud je to s náboženskou tematikou, můžeme opět mluvit o propojení. Proto je mým hlavním zjištěním, že, církevní komunitní centra jsou povedeným spojením kostela a komunitního centra sloužící pro věřící i nevěřící jedince.

Co výzkum tedy vyjadřuje je, že Komunitní centrum svatého Prokopa je stejně důležité a zajímavé pro lidi, kteří jsou věřící i pro ty, kteří věřící nejsou. Mými respondenty byly obě dvě tyto skupiny, i když věřící byli hojněji zastoupeni. Z dotazníků a rozhovorů ale jednoznačně vyplývá, že centrum je přístupné jim oběma a ani jedna ze skupin tam není zvýhodňována nebo naopak znevýhodněna.

Také jsem se přesvědčila o bohatosti programu Komunitního centra svatého Prokopa, jejich vysoké návštěvnosti a hlavně spokojenosti návštěvníků a vedoucích. Téměř většina z nich se vyjádřila, že centrum je podle jejich názoru tak dobře uspořádané a vybavené, že by nic neměnili. Někteří z nich zmínili malé technické nedokonalosti, které jsou ale z celkového hlediska určitě ochotni přehlédnout, jak jsem se od nich dozvěděla.

Podobně u obou skupin dopadly i výsledky na otázku, jestli navštěvují pouze Komunitní centrum svatého Prokopa nebo i jiné. Zjistila jsem, že většina z nich navštěvuje pouze toto centrum, někteří z respondentů však měly možnost navštívit i jiné centrum.

Mou další důležitou otázkou výhradně pro skupinu návštěvníků bylo: Proč lidé Komunitní centrum svatého Prokopa navštěvují? Jak bylo jasné, objevily se všechny typy možných odpovědí, ale největší váhu obecně měla blízkost od jejich bydliště a potom přítomnost lidí, kteří centrum také navštěvují. Toto jsou tedy dva hlavní aspekty návštěvnosti tohoto komunitního centra.

Specifickým výsledkem u skupiny vedoucích akcí a kurzů Komunitního centra svatého Prokopa bych zdůraznila odpovědi na otázku: Co si myslíte, že je pro Vaši práci nejpřínosnější? Všichni z respondentů uváděli ušlechtilé hodnoty jako příležitost hlouběji prozkoumat křesťanskou víru; radost z práce s dětmi a používání hudby; radost, že Bůh stále k sobě volá další lidi a využívá k tomu i programy a akce komunitního centra; dává lidem dohromady; naplnění, povzbuzení a utvrzení ve víře; dobré nekonfliktní vztahy; duch služby ode všech, působení Ducha svatého; spolupomáhání v šíření evangelia. Zde podle mého názoru působí vliv křesťanské víry, která hlásá pomoc a lásku k bližnímu a duchovní spokojenost a měla by být typická pro každé církevní komunitní centrum. V Komunitním centru svatého Prokopa se to podle mého výzkumu daří.

Komunitní centrum svatého Prokopa je centrum otevřené pro všechny lidi bez ohledu na vyznání, pohlaví nebo věk a otevírá možnosti trávení volného času smysluplnou činností, jak vyplynulo z mého výzkumu.

6. ZÁVĚR

Moje bakalářská práce na téma Církevních komunitních center mi odpověděla na otázky, které jsem si na začátku položila a výzkum splnil moje očekávání. V obecné teoretické části jsem se pokusila přiblížit ty nejhlavnější a nejzákladnější pojmy, které v práci používám. Další součástí je teoretická část, kterou jsem zaměřila na konkrétní církevní centrum a to Komunitní centrum svatého Prokopa, které jsem navštívila a právě zde mi pomohli získat většinu potřebných informací pro napsání této bakalářské práce. Poslední částí je empirický výzkum, který mi odpověděl na otázky: Jak vlastně Komunitní centrum svatého Prokopa funguje? Čím se zabývá? Jaký je jeho program? A co si myslí a cítí lidé, kteří ho navštěvují nebo tam pracují? Snažila jsem se o co nejpřehlednější práci, která by co nejvíce přiblížila téma církevních komunitních center v České republice.

Na závěr musím podotknout, že empirický výzkum byl realizován pouze v Komunitním centru svatého Prokopa a výsledky se vztahují pouze na toto jedno centrum. Důležitým výsledkem je, že Komunitní centrum svatého Prokopa je propojením komunitního centra, kde se lidé schází a kostela, kam přichází věřící za bohoslužbami. Do centra dochází lidé věřící i nevěřící a mohou si vybírat z široké nabídky programů a akcí, které Komunitní centrum svatého Prokopa poskytuje.

Komunitní centrum svatého Prokopa nabízí místo pro setkávání pro lidi mladé i staré, ženy i muže, věřící i bez víry. Pro mnoho lidí se stalo smyslem, jak trávit svůj volný čas.

7. SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY

CLARK, S. *Tvorba vize komunity: příručka pro společné plánování udržitelného rozvoje komunit*, Brno: Nadace Partnerství 2004.

DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 1993.

GOJOVÁ, A. *Teorie a modely komunitní práce*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006.

HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: Slon, 1997.

KROUPA, Jan. *To se řekne komunitní: iniciativa na podporu partnerství v komunitách-CPSI*. Praha: Nadace Open Society Fund Praha, 2001.

Články

Jiran Zdeněk, Kohout Michal / Komunitní centrum sv. Prokopa : Sluneční náměstí v Praze
Zdroj. dokument Architekt, ISSN 0862-7010 Roc. 46, c. 7(2001), s. 9-12 47:4

Marešová Renata / Obec a církev : pod jednou střechou? Komunitní centrum svatého Prokopa
Zdroj. dokument Veřejná správa, ISSN 0027-8009 Roc. 11, c. 51/52 (2000), s. 18-19
11:51/52

Internet

Dobromysl [online]. Dostupné na URL: <http://www.dobromysl.cz/>

Římskokatolická farnost u kostela svatého Jakuba staršího [online]. Dostupné na URL: <http://centrumbutovice.g6.cz/>

8. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

Komunitní centrum svatého Prokopa

Alfa- evangelizační kurz

Duchovní obnova v Adventu

Spiritalfest

Manželské večery

Svatý Mikuláš

9. PŘÍLOHY

Příloha číslo 1

9. 1. DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY KOMUNITNÍHO CENTRA

Dobrý den,

chtěla bych Vás moc poprosit o vyplnění dotazníku pro mou bakalářskou práci s názvem
Církevní komunitní centra v České republice.

Mnohokrát děkuji za Váš čas a přeji pěkný den.

Kateřina

Dostálová 1. Jste:

- a, žena
- b, muž

2. Váš věk je:

- a, do 18 let
- b, od 18- 30 let
- c, od 30- 50 let
- d, od 50- 70 let
- e, nad 70 let

3. Jak dlouho navštěvujete místní církevní komunitní centrum?

- a, méně než měsíc
- b, více než měsíc, ale méně než rok
- c, více než rok
- d, několik let (napište počet)

4. Jste:

- a, katolík/ ička
- b, evangelík/ ička
- c, věřící z jiné církve
- d, nejsem věřící

-pokud jste označil/a odpověď d: Cítíte se nějak znevýhodněn/a oproti ostatním, kteří věřící jsou?

- a, ano
- b, ne

5. Z jakého důvodu jste začal/a církevní komunitní centrum navštěvovat?

- a, kvůli aktivitám, které zde mohu navštěvovat
- b, kvůli lidem, kteří zde působí nebo centrum navštěvují
- c, kvůli mé víře
- d, jiné důvody- napište jaké

.....

.....

.....

.....

6. Jak jste se dozvěděl/a o jeho fungování?

- a, z kostela
- b, od známých
- c, z médií
- d, jiné (napište)

.....

.....

.....

.....

7, Jak často církevní komunitní centrum navštěvujete?

- a, jedenkrát měsíčně
- b, několikrát do měsíce
- c, jedenkrát týdně
- d, každý den

8, Které aktivity centra navštěvujete?

- a, mateřské centrum
- b, bohoslužby
- c, kurzy ALFA
- d, kurzy BETA
- e, biblické hodiny
- f, koncerty a výstavy
- g, jiné- napište jaké

.....

.....

.....

.....

9, Proč navštěvujete tyto programy?

- a, mám to blíže než jinde
- b, zde jsou kvalitnější než jinde
- c, protože jinde podobné v nabídce nejsou
- d, chodím sem s lidmi, které znám

10, Navštěvujete pouze toto církevní komunitní centrum nebo jste měl/a možnost navštívit ho i jinde?

- a, pouze zde
- b, pravidelně pouze zde, ale byla jsem i jinde
- c, také jinde (napište kde)

.....

.....

.....

.....
.....

-pokud jste označila odpověď b nebo c: Lišily se něčím ostatní církevní komunitní centra, které jste navštívila nebo navštěvujete?

.....
.....
.....

11, Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

.....
.....
.....
.....

12, Rozlišuje se v centru podle Vás mezi věřícími a nevěřícími?

a, ano

b, ne

-pokud jste označili odpověď a: Proč máte takový názor?

.....
.....
.....
.....

Příloha číslo 2

**9. 2. OSNOVA ROZHOVORU PRO VEDOUCÍ KURZŮ NEBO AKCÍ
V KOMUNITNÍM CENTRU SVATÉHO PROKOPA**

1. Jste:

- a, žena
- b, muž

2. Váš věk je:

- a, do 18 let
- b, od 18- 30 let
- c, od 30- 50 let
- d, od 50- 70 let
- e, nad 70 let

3. Jak dlouho působíte v tomto komunitním centru?

- a, méně než měsíc
- b, méně než půl roku
- c, asi rok
- d, několik let (napište počet).....

4. Jaká je Vaše funkce a popis práce v komunitním centru?

.....

.....

.....

5. Jste věřící?

- a, ano
- b, ne

-pokud jste označil/a odpověď b: Cítíte se nějak znevýhodněn/a oproti ostatním, kteří věřící jsou?

a, ano

b, ne

6, Na jakých aktivitách v centru pracujete?

.....
.....
.....
.....
.....

7, Co Vám pobyt v centru přináší?

.....
.....
.....
.....

8, Měli jste možnost strávit nějaký čas i v jiném komunitním centru?

a, ano

b, ne

-pokud jste označili odpověď a: Jaké komunitní centrum jste navštěvovali?

.....
.....

9, Čím si myslíte, že je Vaše práce nejpřínosnější?

.....
.....
.....
.....

10, Jaký typ lidí navštěvuje Vaše akce, kurzy?

.....
.....
.....
.....

11, Navštěvuje Vy sám/sama nějaké akce v centru?

a, ano

b, ne

-pokud jste označil/a a: Jaké?

.....
.....
.....
.....

12, Co by se podle Vás mohlo změnit k lepšímu?

.....
.....
.....
.....

14, Rozlišuje se v centru podle Vás mezi věřícími a nevěřícími?

a, ano

b, ne

-pokud jste označil/a a: Proč máte takový názor?

.....
.....
.....
.....

9. 3. PRAVIDELNÝ PROGRAM KOMUNITNÍHO CENTRA SVATÉHO PROKOPA

Římskokatolická církev:

Mše svatá:

neděle 9.30 hodin /především pro rodiny dětmi/

neděle 11.00 hodin

úterý 8.00 hodin

středa 18.00 hodin /s možností rozhovoru s knězem 16.00- 17.40 hodin a adorací po mši svaté do 19.50 hodin/

pátek 6.30 hodin ranní chvály, 6.45 hodin mše svatá., pátek 12.00- 13.00 hodin eucharistická adorace

Bohoslužby:

Křesťanské společenství Praha: neděle 15.30- 18.00 hodin (kromě první a poslední neděle v měsíci)

Českokatolická církev evangelická: neděle 16.30- 18.00 (první a třetí neděle v měsíci)

Sbor bratrské jednoty baptistů: čtvrtek 19.00- 21.15 hodin

Výuka náboženství:

1.třída prezenční úterý 17.00- 18.00

1. třída korespondenční

2. třída středa 17.00- 18.00

3. třída středa 15.30- 16.30

 středa 16.45- 17.45

4. třída středa 16.00- 17.00

5. třída středa 16.00- 17.00

 středa 17.00- 18.00

7. třída úterý 16.30- 17.30

8. třída úterý 17.30- 18.30

Mateřské centrum Prokůpek

Pravidelný program:

Pondělí: Hudební škola Yamaha 8.30- 11.30

Úterý: 10.00- 12.00 „Tvoříme spolu“; herna pro děti (výtvarný program pro děti i rodiče), každé druhé úterý v měsíci samostatný cyklus

Zdravé vaření s Magdalénou Dobromilou (s názornou ukázkou)

Čtvrtek: Hudební škola Yamaha 9.00- 11.45

Pátek: 9.30- 11.30 Herna pro děti „Mrňátka“; herna pro děti, pohybové aktivity, jedenkrát v měsíci přednáškový cyklus „ROST“ - rodina s tématem (rozpis přednášek na webových stránkách)

www.mcprokupek.cz

Klub Awana:

Misijní program pro děti, pondělí 15.30- 18.30 od září do června, zjišťuje Sbor církve bratrské v Praze 13

Společenský večer:

V pátek před 1. nedělí adventní a poslední pátek před začátkem postní doby

Den starších a nemocných obyvatel Prahy 13:

Sobota před první nedělí adventní a poslední sobota před začátkem postní doby

Duchovní obnovy:

Sobota v adventu, sobota v postní době (bližší informace na webových stránkách farnosti)

Manželské večery:

Pondělí 19.00- 22.00- organizuje Křesťanské společenství a Komunitní centrum svatého Prokopa

Kurzy Alfa /praktický úvod do křesťanské víry/:

Večerní kurz: 10. 1.- 7. 3. 2011, každé pondělí 19.00- 21.00

Biblické hodiny:

Středa 10.00- 12.00 hodin; od října do června

Modlitební společenství:

Čtvrtky 19.00- 21.00

Zkoušky /instrumentální a pěvecké/:

Pátek od 19.30 hodin

Cyklus přednášek „Prokopská zastavení“:

Druhé nebo třetí úterý v měsíci 18.30- 21.00 hodin

Psychoterapeutická poradna (pro dospělé i děti):

Konzultační den: pondělí- čtvrtek (dle předchozí domluvy)

Hudební škola renesance (pro děti i dospělé):

Kytara, flétna- úterky odpoledne 17.00- 18.00

Výuka klavíru- pondělky, čtvrtky

Koncerty Třináctého na Třináctce:

Konají se vždy třináctého v měsíci od 19.00 nebo 19.30 čtyřikrát do roka.

Bližší informace: www.trinactnatrinct.cz

Pravidelné výstavy v sále Komunitního centra:

Aktuální informace na webových stránkách farnosti

Další informace o pořádaných programech: duchovních obnovách, přípravě dospělých na křest, přípravě na biřmování, výstavách, koncertech, společenských večerech, setkáváních nemocných a starších atd. je možnost najít na vývěskách, ve farním měsíčníku a na internetových stránkách Komunitního centra svatého Prokopa.